

4
1963

მექანიკის ჩვეულება

- რას მოითხოვთ საბოლოო სიტყვაში?
— თქვენ რას მოითხოვთ, რომ გამამართლოთ?

1963

თავისუფალი
სამეცნიერო გარემონტი

№ 18

გამოცემის 41-ე ყველი, ფასი 20 ქაპ.

ქართველი

კუნკუნები

ნახ. გ. ფირცხალავაზარ
საქართველო
საბჭოთა კულტურის მინისტრი

დალოცვილი შხარეა კახეთი. შემოდგო-
მაზე აქ მარნები შიოს მარნებად იქცევა,
ღვინის ქარხნებში ტევა არ არის.
სვი, რამდენიც გინდა, ასვი, რამდე-
ნიც უნდა, ჩააბარე, გაყიდე, იყიდება ღვი-
ნო, ილევა, ილევა და მაინც არ ილევა.

ბევრი კოლმეურნე პატიოსნად ყიდის
თავის ნაშრომს. ზოგიერთი კი ღვინოს
ცხრაჯერ აზიარებს და ცხრამთას იქით უნ-
და გაასაღოს სპეციულაციურ ფასებში.

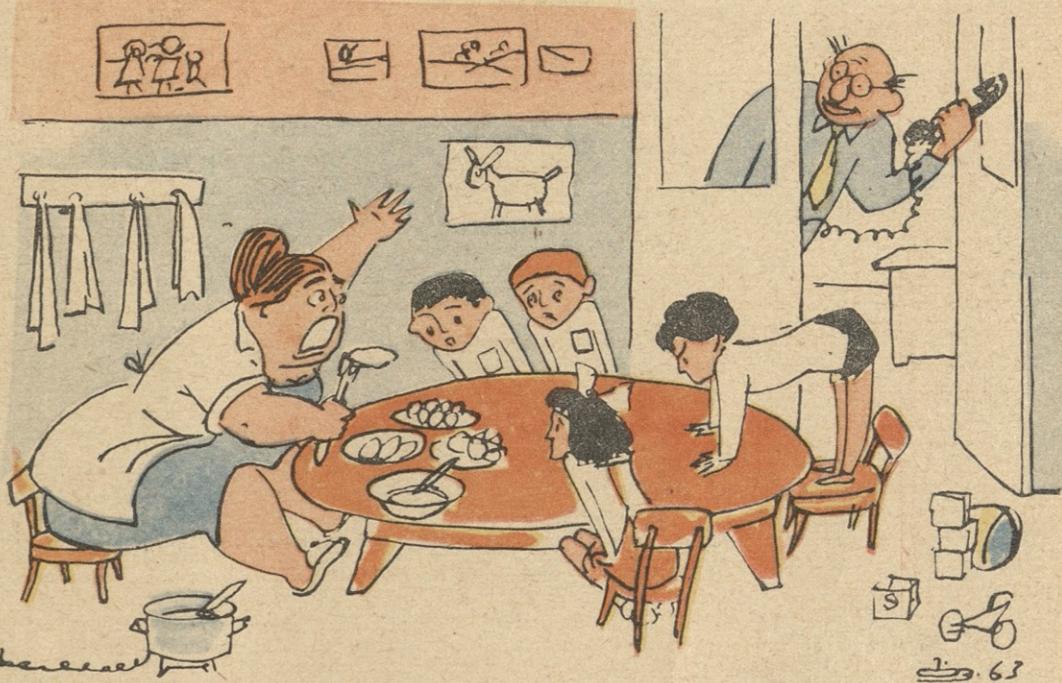
სწორედ ასეთი მიზნებით იყვნენ გამ-
სჭალულნი შვიდნი გურჯაანელნი, ვ.
ყვირილმებილი, ნ. ნიბლაძე, მ. არა-
ქელოვი, თ. გოგიაშვილი, ვ. ქაჩილი-
შვილი, ი. გურგენაშვილი და რ. გო-
გოლაშვილი. სანადიროდ არ წასულან ისი-
ნი, ხორცი არ მოუმრავლებიათ, არც თოფი
უსერიათ, მაგრამ ცხრა მთას იქით წაგო-
რეს 75 კასრი, 35 ტონა ტანინიანი ღვინო
აზერბაიჯანის სსრ ყაზახეთის რაიონის ქ.
ტაუშისაკენ. კოოპგასაღების სექციაში შე-
იძირეს უფროსობა, რომ ჩაიბარებდნენ
ღვინის და ტამბოვში გაუყიდდნენ. გვიშუ-
ამავლეთ და მაღარიჩი ჩვენზე იყოსო. იმა-
თაც პასუხი არ დაუყოვნეს, გიშუამდგომ-
ლებთ და მაღარიჩი თქვენზე იყოსო.

ხალტურის მანქანები წაარიზნეს თბი-
ლისიდან გურჯაანში, დატვირთეს კასრე-
ბითა და პაიდა, გასწიეს შვიდთა გურჯა-
ნელთა საშორისათვის, მიღიოდნენ არხე-
ინად, ნელა-ნელა, მაგრამ უყელეს, გზა გა-
დაუჭრეს, შეაჩერეს, მოაბრუნებინეს მანქა-
ნები, ჩაატანინეს ისევ გურჯაანში.

დაინაწილეს პატრონებმა ნასეირნები
ღვინოები, გადაისადეს მანქანის ხარჯები,
უსხედან ახლა სუფრას და იმღერიან:

გუშინ შვიდნი გურჯაანელნი
საშოვარზე წასულიყვნენ,
ღვინო ვეღარ გაეყიდათ,
ხარჯი მოემრავლებინათ.

ჩანარიაზვილი

— ქალბატონი პელო, ტელეფონზე გთხოვენ!
— არ აცლიან ადამიანს, რომ ბავშვებს ჭამა ასწავლოს!

ბ ა თ უ ა უ რ ი კ ა ა ვ ე ც ე ბ ი

სად გაგონილა, რომ ადამიანმა ტკბილი-
საგან მწარე მიიღოს, შაქარი ჰქონდეს და
წიწაპად ეჩვენებოდეს. 1963 წლის აპრი-
ლის ოვეში ბათუმის საკონდიტრო ფაბრი-
კიდან მიღებული იქნა კამფეტები. დუშე-
თში დათვალეს ყუთების რაოდენობა,
გადაიკითხეს ტრაფარეტებზე მიწერილი
წონა და მიითვალეს აუწონავად.

— იქნებ სათითაო ყუთი გადაგვეწონა,—
— ჩაილაპარაკა დუშელმა.

— რას ამბობ, ძმაო, ფაბრიკა კამფეტის
გულისათვის თავს ხომ არ შეირცხებნს. ზედ
ხომ აწერია, რა წონისაც არის და რა სა-
ჭიროა. — უპასუხა ბათუმელმა და მეტი
სიმტკიცისათვის ღიმილიც დააყოლა.

გაფიდა ხანი, აწონეს მუხრანში დუშეთი-
დან გამოგზავნილი ყუთი და, პო საკვირ-
ველებავ, ნაცვლად 17 კილოს 15 კილო
აღმოჩნდა. აწონეს მცხვთაში და ნაცვლად
ტრაფარეტზე მიწერილი 18 კილოს, 16
კილო აღმოჩნდა. გადაწინილი იქნა მცხე-
თის სამომხმარებლო საზოგადოების საწ-
ყობში სათითაოდ 24 ყუთი და ნაცვლად
ტრაფარეტით მქადაგებელი 431.9 კილოგ-
რამისა 389.2 კილოგრამი აღმოჩნდა. 43
კილოგრამი კამფეტის დანაკლისმა 43 ქუ-
სილივით გაიხმიანა მცხვთის საწყობში.
ქუსილს ელვადებება მოჰყავა, დეპეშას წე-
რილი და ბათუმის საკონდიტრო ფაბრიკაში
მწიფე მსხალივით ცვიოდა დუშეთიდან და
მცხვთიდან გაგზავნილი წერილები და დე-
პეშები. „თქვენგან გამოგზავნილ კამფეტს
აქლია, მესამეჯერ გთხოვთ, გამოგზავნოთ
წარმომადგენელი“. „კამფეტი „ზაბავა“
უუჭდება, მეოთხეჯერ გთხოვთ ჩამოხვი-
დეთ“. „მეტუთეჯერ გთხოვთ“, „მეტევსე-
ჯერ გთხოვთ“, „მეტეიდეჯერ გთხოვთ“, მაგ-
რამ ვის ეცალა დანაკლისისათვის, ბათუმის
ფაბრიკის ზოგიერთი ხელმძღვანელი ახალ

ყუთებზე ახალ ტრაფარეტებს აკრავდა და
თავს არ იწესდებდა.

— ხელი მოგვიწერეთ, არა, მორჩით და
მოისვენეთ, ტყუილად თავს ნუ იწუხებთ,
მანც გული არ აგვიჩუყდება, მოტყუდით?
მოუარეთ ახლა თქვენს წმიხდარ საქმეს.

რაკი დეპეშებმა და წერილებმა შედეგი
არ გმოიღო, ბათუმის საკონდიტრო ფაბ-
რიკის დირექტორი ახლა ტელეფონის ზარმა
შეაწესა.

— ბათუმია? საკონდიტრო ფაბრიკა?

— გახლავთ.

— დუშეთიდან გირეგავთ, რა ქენით

„ზაბავაზე“.

— ჩვენ გართობისათვის სადა გვცალია,

გეგმებს ვასრულებთ.

— გართობაზე „ზაბავაზე“ გეკითხებით.

— ხაფავა არ მუშაობს ჩვენთან.

— ხაფავა კი არა ირისი, კაცო, ირისი.

— რაღა დროს ივნისია, კაცო, აგვისტო
გათავდა. — ჩაიხითხითა ვიღაცამ და ჩამო-
კიდა ყურმილი.

ბათუმის საკონდიტრო ფაბრიკიდან დუ-
შეთში გაგზავნილი, ტრაფარეტით შერც-
ხებილი და გალანდული კამფეტებით
საესე ყუთები დღესაც მცხეთის სამომხმა-
რებლო საზოგადოების საწყობში აწყია
და ელოდება მშობლიურ ბათუმელებს,
მაგრამ კამფეტისათვის გისა სცალია, ფაბ-
რიკის მუშავებს თავებებში დუშეთის სამომ-
ხმარებლო კოოპერატივის 18 აპრილის
მინდობილობა № 709 აქვთ ამოდებული
და არხეინად გრძნობენ თავს. მაგრამ რო-
დემდის!

3. პახელი გვილი

უშალეს კეხიჯვრელ ილია ფარქაშვილს: ექიმი არა ხარ, ფარმაცევტი არა ხარ, მეურნალობის არაფერი გაგებება და დაეტიო შენს ტყავში, თუ კაცი ხარ და ნუ წამლავ ხალხს მყრალ-ყყრალი ბალახების ნახარშითო. უშალეს და მოუშალეს „ლაბორატორია“.

ილიმ წარბი მწყრალად აზიდა და ბრძანა, ხელს ნუ მიშლოთო.

რაკი არ დაიშალა თავისი, გაკოჭეს ილია და მისცეს სამართლში.

მაგრამ მაინც გულმოწყალედ მოექცნენ, შეიბრალეს, შეიცვლეს, პირველი შემთხვევას, მის ნახარშებს ბევრი მსხვერ-პლი არ მოჰყოლია და გამოსწორების საშუალება მივცეთ და 1961 წ. სამი წლის პირობითი სასჯელით დაქამყოფილდნენ.

წამოვიდა შინ კამაყოფილი ილია და ისევ თიბა და თიბა ნაირნაირი ბალახები, ხარშა და ხარშა და ყიდა და ყიდა.

ისევ გამოუძახეს სასამართლოში ილიას, ისევ წაუკითხეს „ნოტიაცია“, ისევ დაარიგეს ჸეჭა, მაგრამ მერე ისევ მიიღეს მხედველობაში, რომ ილია „პატიოსანი“ კაცია, რომ მისი წამლები ავადმყოფებს, მართალია, არ აჩჩენს, მაგრამ, სამაგიეროდ, მაინცდამინც ფეხებსაც არ აფშეკინებს და ისევ პირობითი სასჯელით დაქამყოფილდნენ.

ილიამ ისევ გაშალა მოღვაწეობა, დღე ერთია და ოცი ავადმყოფი ან ავადმყოფის კარგად შყოფი ახლობელი უსათუოდ ეწვევა ილიას, ილია უსმენს პაციენტს, ან პაციენტის კეთილის-მყოფელს, მერე თავს ჩაიქნევს ბრძნულად, დარბაისლურად, გაივლ-გამოივლის, დაფიქრდება, მერე ისევ დაფიქრდება და, ბოლოს, მისცემს პაციენტს ამღვრეულ წყალს, რომელიმე უწყინარი ბალახის ნახარშა, ფულს თხერით ჩაიდებს ჯიბეში, გაისტუმრებს პაციენტს და ლიმილით გაბადრული ჩაეშვება სავარელში.

ახლაც არა ზიდეს ფარქაშვილის ნუგბარი და უებარი წამლით გაპიპინებულმა შუშებმა ამღვრეული წყალი: ისევ

უჩივლეს ფარქაშვილს და სამართალში მისცეს, თუმცა, კაცმა რომ თქვას, ილიას დიდი უცდეურება მაინც არ ემუქრება, უკვე საქმაოდ დიდი გამოცდილება გააჩნია ამ საქმეში ჩაურ რა წრე კერ იყო სამართალში მიცემული, მაგრამ ორგერვე ნომ გამოვიდა მშრალზე უცნებელი და ახლაც, რა ღმერთი გაწყრება, რომ თავი არ დაიძგრინოს.

ასე იყო ამჯერადაც, ილიას საქციელით აღშფოთდნენ სამართლის მსახურნი, აღშფოთლნენ კი არა, განჩისხდნენ, ამ კაცს წესრიგისავენ უნდა მოვუწოდოთ, უნდა მოვაშლევინოთ ექიმბაშობა, სად გაგონილა, კაცო, ექიმებით გავსებულ ქვეყანაში ექიმბაში აქიმბაშეს და ფარმაცეტობდეს, ან ხალხი რამ დაბრმავა, პროფესორებს გვერდს რომ უვლიან და ვიღაც ბალახინაყისათან რომ დაიარებიან, მაგრამ, მერე გაივალის წინეს, რომ ფარქაშვილს ორი სახლი იქვს, ერთი მათგანი აგრეთვაში მისცეს, სპორტის სასახლესთან, მეორე იქვე სოფელში. ფარქაშვილს რომ თავისუფლება აღვუკეთოთ, ამა ვიღაც უპატრიონს მს სახლებს, უპატრიონდ სახლებს ვერ დაეტოვებთ, და, ამიტომ, ნუ აღვუკეთოთ ფარქაშვილს თავისუფლებას, თავის უფლებებში დავტოვოთ. და დატოვეს კიდეც.

ახლაც არ თქმა უნდა, ჩამოუტვრდიან ცოდვებს, კეთილსინდი-სიერის იურიდიულის ენით აღწერენ მის „ღვაწლა“ სამატულო მედიცინის განვითარებასა და დანერგვაში, საბრალმდებლო სკოლებ და სახლების მისამართის ბუღალტორი ბევრი არ დაუსახრირებია, ხალხი არ დაუხოციან და წესრიგში მოყვანის შემდეგ ისევ პირობითი სასჯელით გამოუშვებენ.

მერე ერთ ხანს მოეშვებიან და ფართოდ გაშლევინებენ „მოღვაწეობას“ და მერე ისევ წაუჭერენ ხელს.

ილიას „მოღვაწეობას“ ბოლოს და ბოლოს დროა ბოლო მოელოს.

ს. ბუზპოვი

ნახ. ვ. ჭუმბურიძისა

გულახაურში დეიდა გაროს...

ბათუმში კი არა, ბულაჩაურში მინდოდა დამერეკა.

2 სექტემბერს უურმილი ავილე და დუშეთში დაგრეკებ:

— დუშეთია?

— არის. — იყო პასუხი.

— ბულაჩაური გალაპარაკე, გმ-ნაცვალე, საჩარიდო.

— რას ამპონ, როდის იყო, რომ დუშეთიდან ბულაჩაურს ვუკავშირდებოდით.

— აბა...

— მცხეთას დაურევეთ, მცხე-თა!... — დამიტია დუშეთიდან გო-ლაცამ და ტელეფონის უურმილი დამიკიდა.

— მცხეთა... მცხეთა არის?

— გახლავთ...

— ბულაჩაური გალაპარაკე, ბულაჩაური...

— ციდან ხომ არა ხარ ჩამოსული, კაცო, როდის იყო, რომ ბულა-ჩაურს უუკავშირდებოდით. დაურეკეთ თბილისში საქალაქთაშორისოს, საქალაქთაშორის დაურეკეს დუშეთს. დუშეთი — ჭო-პორტს, ჭოპორტი — ბულაჩაურს და საქმეც გათვდება.

— დუშეთია?... გალაპარაკე ჭო-პორტი.

საქმაო პაუზის შემდეგ უურმილი ობიბას ქსელში გაბმული ბუ-ზის ხმასვით ბზუილი გაისმა და მომენა პასუხი:

— რა არის, რომ დაანგრიეთ ტელეფონი, რა გინდათ, რა!...

— ბულაჩაურის მეტი არავერი. გალაპარაკე, გენაცვალე, საჩარიდო.

— აი კიდევ საკვარველება. რა უნდა ჩვენთან ბულაჩაურს?

— აბა.

— დაურევეთ მცხეთას, მცხეთა დაურევებს ნატახტარს, ნატახტარი — ბულაჩაურს და ელაპარაკეთ მუ-რე რამდენიც გინდა!

— ალო... ალო... ნატახტარია?

— დიახ... დიახ...

— გალაპარაკე ბულაჩაური.

— მიკიორს და გამკირევებია, სად ნატახტარი და სად ბულაჩაური! საიდან სალაო და წმიდა საბაო, სწორედ თქვენშეა გამოჭრილი.

— აბა, მაშ რა ვერა?

— დაურევეთ მცხეთა, მცხეთა დაურევეთს ნარევაცას, ნარევაცა დაურევებაც ბულაჩაურს და მერე თვეენ იცით...

— ნარევავია?

— დიახ.

— მალაბარაკეთ ბულაჩაურ!

— მერე, ნარევავში ბულაჩაურს რა უნდა!

— აბა, მაშ ალარ არის ამ ქვეყნად ბულაჩაური, ცაში ამრე მარტენიშვილი და იქიდან დავრევო?..

— არ ვცი, გინდა მოსკოვში წა-დი, გინდა ბათუმში, ეგ მე არ მე-ხება, მაგრა საქმეებში ვერ ჩა-ვიდო.

— მოღლი დღე ტელეფონს ვუტრი-ია, დაურევეთ მცხეთას მოსკოვში, კე-დევ და დევოდა მარ, ან იქნებ მოსკოვში წავიდა და იქიდან დავრევო?..

— არ ვცი, გინდა მოსკოვში წა-დი, გინდა ბათუმში, ეგ მე არ მე-ხება, მაგრა საქმეებში ვერ ჩა-ვიდო.

— მოღლი დღე ტელეფონს ვუტრი-ია, დაურევეთ მცხეთას მოსკოვში, კე-დევ და დევოდა მარ, ან იქნებ მოსკოვში წავიდა და იქიდან დავრევო?..

— არ ვცი, გინდა მოსკოვში წა-დი, გინდა ბათუმში, ეგ მე არ მე-ხება, მაგრა საქმეებში ვერ ჩა-ვიდო.

— დევოდა დაურევეთ მცხეთას მოსკოვში, კე-დევ და დევოდა მარ, ან იქნებ მოსკოვში წავიდა და იქიდან დავრევო?..

— ალო... ალო... ნატახტარში შეგვები თავისი მხრივ ბოლოინ ცეცხლი ბულაჩაურში შეეტყობნება და დევოდა მარ, ან იქნებ მოსკოვში წავიდა და იქიდან დავრევო?..

3. არაგველი

— მალე როველი დაიწყება და ჩვენ თბილისზი უნდა ვიჭდეთ!

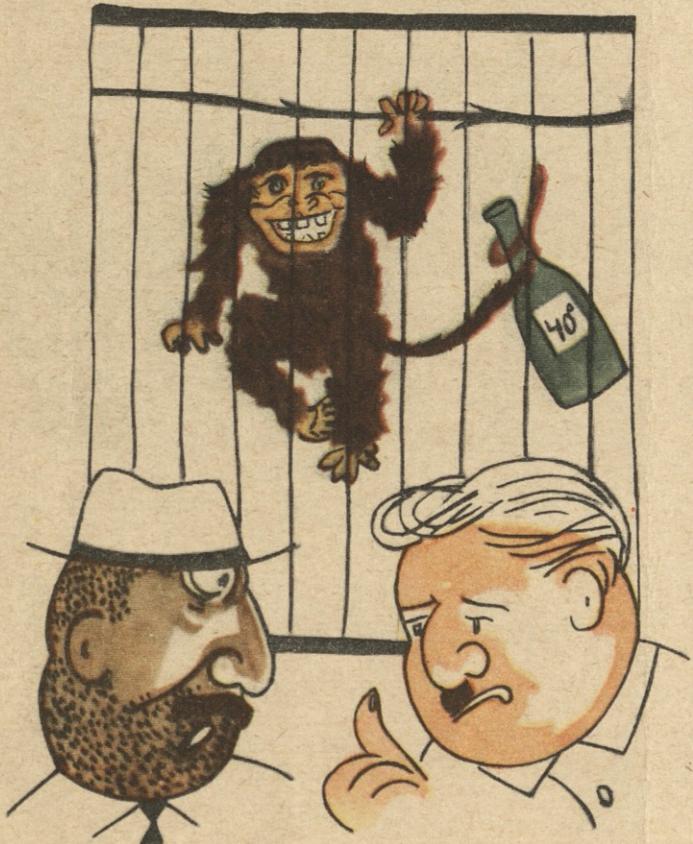
— მოიცა კაცო, მგონი დედაშენი ცხოვრობს სადლაც სოფელში!

ქართველობის მეცნიერების გვერდი

ნახ. ლ. ფავოლენიშვილისა

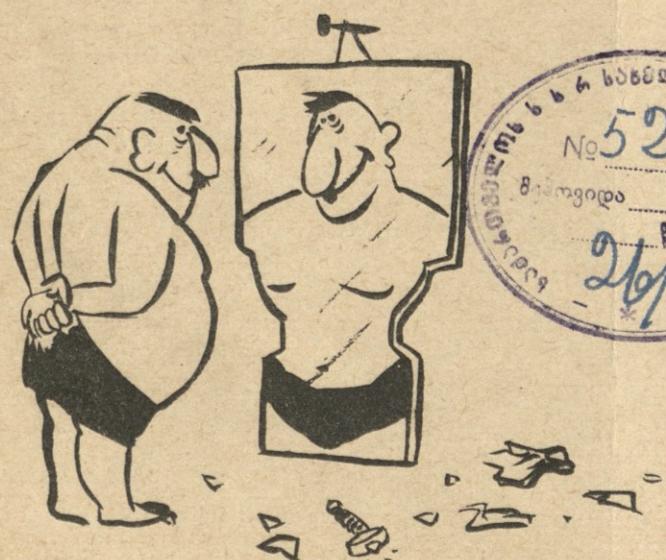

ნახ. რ. გაბრიაძისა

— იმდენს სვამს, ამ მაიმუნიდან კაციშვილი არ გამოვა!

ნახ. ი. დოიაშვილისა

უტექსტო ხუმრობა

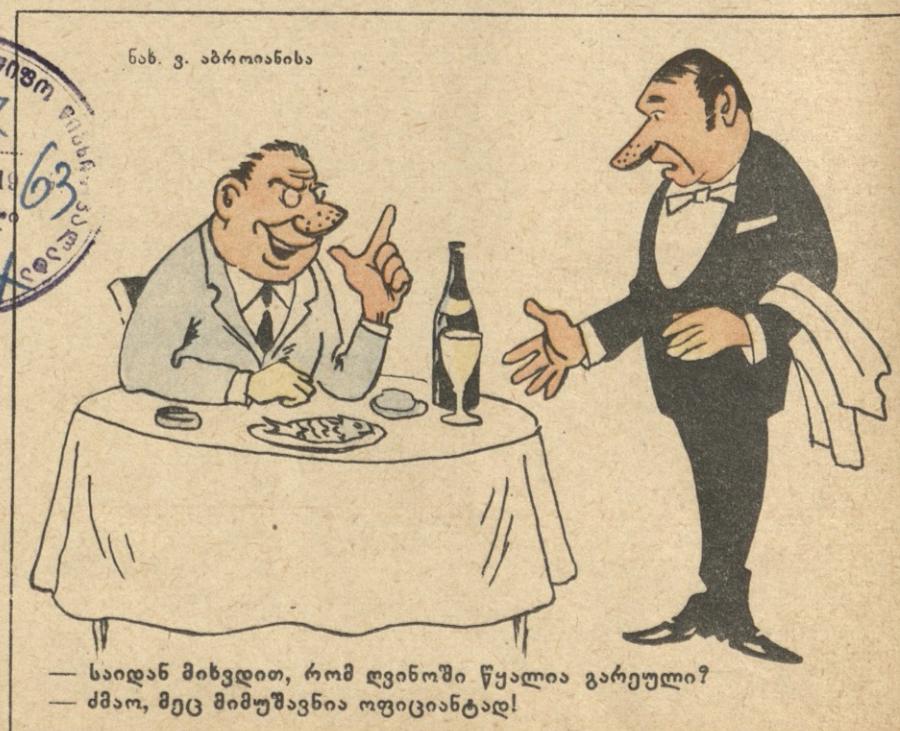

— რას მეჯახებით, აღგილი ვერ იპოვეთ ამოდენა ტროლეიბუსში?

— მამიკო, ძელი ფილმები განსხვება?
— ზოგი მანსახური, შვილო, ზოგს ტელევიზორი შავონებს!

ნახ. ლ. ბაშალეევიშვილისა

— საიდან მიხვდით, რომ დეინოში წყალია გარეული?
— ძმა, მეც მიმუშავნია ოფიციანტად!

63-527

ნახ. გ. ლომიძეს

ИНДЕКС 76137

ვაკების
გამოცემის

